

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80 —. Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Slovenski otrok v slovensko šolo.

Trst, 6. septembra 1912.

Ali ste že kdaj slišali, da bi dal golob svoje mladiče odginiti jastrebu? Moja mati.

Novo šolsko leto je pred vratmi. Vemo sicer, da se je večina slov. mater in očetov zdavna otrešla gorostasnih predsodkov kakor na pr.: »Trst je na kratko povedano italijansko mesto«, čemu torej vpisovati otroka v slovensko šolo ter ga mučiti z učenjem povsem nepotrebnega slovenskega jezika itd., ali mnogo, premnogo je še naših ljudi, ki ne vedo, da je vzgoja otrok edinole na podlagi materinega jezika smotrena in naravna!

Nesteto je še slovenskih starišev v Trstu, ki z docela mirno vestjo vpišejo svojega otroka v italijansko ali nemško šolo, ne zavedajoč se pri tem, da so ga izročili v duševno klavnico, ne zavedajoč se, da igrajo z usodo in bodočnostjo svojega nedolžnega otročiča lahko-miselno in frivolno igró. O kako bridko se bo nekoč to nesposobno početje nad njimi maščevalo, spoznali pa bodo svoj greh prepozno! Kesanje bo prišlo šele tedaj, ko jim bodo njih v tuji šoli potujčeni, duševno in npravnstveno skvečeni in propali otroci zalučali v obraz psovko »ščavo« ter jih proklinjali, proklinjali grodo in surovo...

Da ni Trst v resnici »italijansko mesto«, ter, da je poznanje slovenskega jezika vsakomur, ki hoče priti pri nas do količjak boljše službe, neobhodno potrebno, to je danes dokazano in neizpodbitna resnica! Sicer pa, tudi nemški ni Trst, kaj ne da, — in vendar imajo Nemci tu vse polno — seveda od države vzdrževanih šol — in prepričani smo, predno bo en sam Nemec vpisal svojega otroka v ital. ali celo slovensko šolo, se mora svet porušiti.

Izgovarjajo se nekateri nezavedneži tudi s tem, da se otrok v slovenski šoli premalo priučil italijanščini. Dokazano je nasprotno. Slovenski otrok je, zlasti za jezike, nadarjenjši kakor pa italijanski ali celo nemški ter se že v vsakdanjem običevanju izven šole včasih temeljitje priučil italijanski govornici kakor ital. otrok v ital. šoli.

Tudi izgovor, da nam primanjkuje dobrih, zdravih in dovolj šolskih prostorov, ne more odslej, ko nam je naša največja dobrotnica C. M. družba sezidala pri sv. Jakobu tako veličastno šolsko stavbo, več držati. Sicer pa, kaj, — živ krst nas ne more prisiliti, da bi poslali svoje otroke v duševno klavnico, in, da so ital. in nemške šole za naše otroke v resnici duševne klavnice, temu ne bo po tolikih žalostnih izkušnjah pač nihče ugovarjal.

Obračamo se vsled tega do vseh slovenskih starišev Trsta in okolice s prav toplim pozivom: »Če vam je pri srcu blagor in bodočnost vaših otročičev, če vam je pri srcu blagor in bodočnost našega naroda, potem vpišite te svoje otročiče v slovensko šolo! Vpišite svoje otroke v slovensko šolo ne samo zato, ker je to v njih in naroda interesu, temveč tudi zato, ker je to tudi v interesu vas samih! Skrbite, dokler je čas za to, da vas ne bo nekoč skeleta vest, da vas ne bo bolelo srce, da se ne boste bridko in prepozno kesa-li, da vas ne bodo lastni otroci, kakor se je to že v nešteti takih slučajih zgodilo, zasramovali in proklinjali, temveč blagoslovljali!»

Sveta dožnost vseh zavednejših Slovencev, osobito naše mladine bodi, da gre sedaj pred začetkom šolskega leta med nezavedne, jih drami, bodri ter poučuje in prepričuje, da spada slovenski otrok edino v slovensko šolo! Na delo, — vsak naj po svojih močeh poskuša rešiti in storiti, kar mu je mogoče in uverjen naj bude, da ne bo njegov trud ostal neplopljan, kajti marsikateri slovenski oče in marsikatera slovenska mati mu bosta še v poznih letih od srca hvaležna in narod bo blagoslov-ljal njegovo delo... Slovenski otrok v sloven-sko šolo! Dal Bog, da bi ne ostal naš klic glas vpiljočega v puščavi!!!

Danes veselica Sokola I. na Ledini.

POLITIŠKA KRONIKA.

Rusini in Poljaki. Pogajanja med Rusini in Poljaki se vrše z upanjem na spravo. Končni uspeh se bo dosegel šele v Lvovu. V pogajanjih so tri važna vprašanja: volilna reforma, rusinska univerza v Lvovu in vodne ceste. Rusini zahtevajo zase 30 mandatov (dasi imajo 41 odstotkov prebivalstva; Rusinov je v Galiciji 3.208.092, Poljakov pa 4.673.800.) Nadalje zahtevajo univerzo rusinsko v Lvovu in zagotovilo, da rusinsko prebivalstvo v vzhodni Galiciji ne bo prikrajšano zaradi vodnih cest, od katerih bodo imeli glavni dobicek Poljaki. Vlada bi rada dosegla spravo med Rusini in Poljaki, da bi dala lep vzgled Čehom — ki v svojih pravnih pogajanjih ne pridejo do uspehov. Zato se kažejo Poljaki bolj popustljivi, kakor sicer. Zaradi Vlochenburgerjevih odredb pa si vlada sama omogočuje uspehe pri spravi narodov.

General Caneva odpoklican. Ker so vse vojne operacije v Libiji končane in se smatra dežela kot italijanska pokrajina — je bil te dni general Caneva odpoklican in se mu je izrekla primerna pohvala za delo. Namesto njega sta bila imenovana generala Regni in Briscola. S tem je dala Italija na znanje, da smatra v Tripolitanijsko vojno za končano in da hoče na tej podlagi sklepiti mir. V turškem vojnem svetu je bila seja, na kateri se je posvetovalo o mirovnih pogajanjih.

Rusija zasleduje gibanje na Balkanu z velikim zanimanjem in se je v Kazanski katedrali čitala maša zadušnica (panihida) za one Slo-vane, ki so padli v Stipu, v Kočanih, v Srimci in v drugih krajih Macedonije in Stare Srbije.

Danes ob 3. uri popoldne na tivolskem travniku nogometna tekma

Vzajemnost — Ilirija.

Vstopnina 40 vin.

DOPISI.

Dopis iz Novega mesta. Po zadnjih občinskih volitvah so poznavali naprednjaki v svet, da je strti klerikalni zmagal v mestu, in da je napredna ideja zmagala nad mračnjastvom. A zdi

se nam, da je bilo to hvalisanje prezgodno, kajti šele po delih boste lahko prav spoznali in sodili može, katerim ste izrekli pri volitvah svojo zaupnico. In napredni volilci kaj porečete k naslednjemu faktu? Z letošnjim šolskim letom se preseli novomeška gimnazija v novo poslopje ob cesti proti Ločni, staro gimnazijsko poslopje pa postane prazno in ugibalo se je že na vse strani kako bi se ga dalo primerno in mesu koristno uporabiti? Stara gimnazija, ki je še delo Marije Terezije je sicer last erarja, a mestna občina ima v parterju, kjer je sedaj nastanjena deškal judska šola neko hobita-cijsko servitutu, tako, da se brez sporazum-ljenja občine ne more ničesar ukreniti o usodi starega gimnazijskega poslopja. In čuli so se v zadnjem času zelo umestni predlogi, da se v prvem in drugem nadstropju napravi šest srednjih stanovanj, katerih v Novem mestu zadnji čas primanjkuje, prostori v parterju pa, se še nadalje porabijo za deško ljudsko šolo toliko časa, da sežida občina lastno ljudsko šolo. A zbudil se je za časa končanih volitev strti klerikalni zmagal in hlastnil požljivo po stari gimnaziji, kjer namerava napraviti dija-ški konvikt in zdi se, da se mu bo ta nakana popolnoma posrečila, ako se napredno meščan-stvo, kar ga je res še naprednega, pravočasno ne zga-ne. Vodja klerikalcev prof. Ažman je sporočil klerikalne želje naprednemu županu naprednega mesta in ta je povabil v svoji takti-čnosti, da se nebi morda zameril svojim kleri-kalnim sosedom v sredo zvečer v občinsko posvetovalnico na razgovor odbornike in obenem zastopnika klerikal. stranke profesor-ja veronauka, prošta in gimnazijskega ravnatelja. In zbrali so se možje iz obeh taborov k posvetoivanju, na katerem je imel glavno besedo profesor veronauka. Na dolgo in široko je obrazložil vernim občinskim možem pomen konvikta in njegovo korist za mesto. Po nje-govem zatrdjevanju je stvar že v popolnem tiru, država je obljubila svojo subvencijo, mi-lostljivi prošt je že govoril z ministri in de-želnega glavarja visokost je naravnost vzhri-čena nad to famozno idejo. Gre se samo še za to, da občinski zastop ne zamudi ugodne pri-liko in pravočasno izreče svoj licet in zarja boljše bodočnosti bo zasijala mestu in njega prebivalcem. Klerikalci so pa tudi skrajno skromni v svojih željah, ne zahtevajo od ob-čine drugega, kot da financira konvikt, vse drugo preskrbe klerikalci sami in sicer bodo vodili in nadzorovali konvikt č. bratje fran-čiškani ki ne rabijo niti kontrole od strani ob-čine, katero je vnaprej a limine odklanjajo: Zasiguran pa je po informacijah prof. Ažmana konvikta tudi mnogobrojen obisk, kajti pater gvardijan hrani nekje že sedaj nad petdeset pism, v katerih se obračajo nanj stariši ne-ubogljivih fantičev od sich nicht vielleicht in der Stadt ein Studentenkönig befand. Ver-no so se poslušali zbrani mestni očetje izvajanja agilnega profesorja veronauka, njegov pred-log se jim je moral zdeti skrajno plansibel, ker v enomer so priklinali profesorju. Ko se je še oglasil k besedi milostljivi gospod prošt in povedal, da je bil zavzet za tak konvikt že prejšnji deželni predsednik baron Hein, ki še klerikalec ni bil, je kar zamrla vsaka opozi-cionalna beseda v grlu naših dičnih odborni-kov. Edini župan je še hotel nekaj ugovarjati, a tudi ta le navidezno, kajti tudi on je v prin-cipu za ustanovitev konvikta, zahteva le, da bi imela občina nadzorovalno pravico in po-tem bi bila stvar po njegovem mnenju v naj-

Galerija „naših“ mož.



DEŽELNA LUC.

lepšem redu. — Toda volilci naprednjaki na noge dokler je še čas! Klerikalni načrti so ja prozorni, gre se jim za novo trdnjavo, kjer bodo lahko čisto nemoteno in sistematično vzgajali našo mladino v ultraklerikalnem duhu in sad te vzgoje bo še slabši kot sad vzgojeva-nja patra Pavla. Če pa boste vi odborniki, ka-tere smo izvolili naprednjaki kot naprednjake, značaje, pomagali staviti temelj tej klerikalni trdnjavi, v kateri naj vzgojujejo frančiškani vaše in naše otroke v klerikalne metodore po-tem ste izdajice, ki dajete sovragu orožje v roke, s katerim vas bo obglavil. Pokažite se vredne našega zaupanja in že iz principa za-stavite vse moči, da se ne uresniči klerikalne želje. Sicer pa govore proti ustanovitvi kon-vikta tudi gnetni in socialni oziri. Skoro tret-jina Novomeščanov se preživlja s tem, da jemlje na stancovanje in hrano dijake. In ti No-vomeščani niso beati possidenter, ampak po-večini siromaki, katerim je edini dohodek na-jemnina, ki jo dobe od dijakov. Vzemite jim še tak dohodek potem jim lahko daste bera-ško palico in culo v roke ter jih poženetu pre-ko Krke. Z ustanovitvijo konvikta pa bi si tudi občina naprtila le nove nepotrebne izdat-ke, katere bi seveda občutili meščani, ki pa ne bi imeli od konvikta nobenega dobčka kot to, da bi se v njem vzgajali njihovi rablji. Ob-čina bo morala itak v kratkem zidati neob-hodno potrebno ljudsko šolo, ki še danes ni-ma nobenega poslopja in če si že naprti finan-ciranje konvikta, potem pa naj kar napovedo konkurz in občina i meščani. Na drugi strani pa bi občina, če adaptira staro gimnazijo za stanovanja investirala denar, ki bi se ji dobro obrestoval in bi obenem odpomogla sedaj vla-dajoči stanovanjski bedi in draginji. Torej ca-veant sonsules!

Prosek. Danes obhaja pevsko društvo »Hajdrih« svojo 25letnico z veliko slovensko pevsko slavnostjo, katere se udeležijo 45 dru-štev. Kdor le more, naj se te velepomembne

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»In vanjo sem dal kolir iz biserov, ki se bo podal prelestno vešemu alabastrnemu vratu... Z Bogom, draga.«

Se en objem... Se en poljub...

Kralj Franc odhaja...

Na pragu odprti vrat pa se ustavi, ozre se v noč in zagleda sence svojih dvorjanov, ki ga pričakujejo. Nasmeje se jim že naprej.

»Kaj bo s presenečenjem, sir?« ga vpraša D'Esé.

»Tako boste videli!...«

In glej, ta hip se izloči iz teme človeška senca... Mož se približa skupini plemičev... Opoteče se proti njim... ustavi se... upre oči v gospode... Kdo med njimi je lopov?... Kdo mu je ukradl ženo?... Kdo je uničil njegovo srečo, potepal njegovo srce?...

»Ali ste vi Feron?« vpraša Franc I. s po-rogljivim glasom.

Mož se zbere z naporom in izkuša spoznati neznanca, ki ga je nagovoril. Pesti se mu stis-nejo krčevito, kakor da bi ga hotele zadaviti... dvignejo se kvišku...

»Pa vi?« zaskriplje z zobmi. »Pa ti? Kdo si?« Kdo si?

Zdajci mu omahnejo roke.

»Kralj! Kralj!« zajecija siromak, ves po-ražen.

Smeh odgovarja njegovemu ječanju... To še čuti, da mu stisne nekdo nekaj v roko... Dolgo stoji okamenel od groze in obupa; in ko

se mu vrne zavest, ko se mu dvignejo pesti iz-nova v morilni odločnosti, je gruča velikašev izginila v noči...

Kralj in dvorjani pa so obstali dvajset kora-kov odondot, radovedni, kaj se bo zgodilo.

»Kako vam ugaja presenečenje?« vpraša kralj Franc I.

»Čudovito! Imenitno! Feron je kar ve-selje pogledati!...«

»Eh!« se roga kralj. »Se bo že potolažil z dragocenim klijerjem, ki sem ga pustil zgoraj.«

Mož pa si je medtem ogledal stvar, ki so mu jo stisnili v roko.

Magdaleni ljubimec mu je bil izročil ključ hiše, v kateri se je bilo izvršilo prešustvo!... Takšno presenečenje si je bil izmislil »viteški kralj!«

Hropeče ihtenje peklenske bolesti ga je po-padlo za grlo... Ugriznil se je v ustnice, da ne bi zatulil na glas od trpljenja...

Zdajci pa se dotakne tuja roka njegove rame.

»Evo me, mojster Feron,« zamrmra nekdo.

»Evo me zvesto in točno k šestanku...«

Feron ga pogleda z zmedenim očesom...

»Krvnik!« vzklikne zdajci v trepetu strašne radosti.

»Na uslugo, mojster. Rekli ste mi: — Pridi ob osmih zvečer k Tuilerijskij ograji; opravilo imam zate... Prišel sem. In pripravljen sem, mojster!«

Feron si otare pot, ki mu curlja po čelu. Nato prime krvnika za roko:

»Ali si pripravljen storiti, kar sem te pro-sil prej?« Ali se ne boš obotavljal?

»Saj me boste plačali!...«

»Ženska je... ali slišiš?«

»Mož ali ženska... če plačate, je vseeno!«

»Ali je vse pripravljeno?« Voz je tu?...

»Je, tam na vogalu...«

»Dobro,« de Feron, hlastaje za sapo. »Ali res ne lažeš? Ali se ne bojiš? Ali boš storil?«

»Ob poludnavajstih mu odpro vrata Sen-Deni: poznam tam nekoga. O polnoči bo kon-čano, bodisi mož ali ženska!...«

»Počakaj torej tu! Počakaj!«

In Feron plane proti ljubki, tajinstveni hiši, gnezdu kraljevskega prešustva...

Zgoraj se oblači Magdalena Feronova s trudnimi, sladostrastnimi gestami; smehlja se sanjavo in premišlja, kaj poreče mož v mirnem zakonskem stanovanju, da opraviči svojo dolgo odsotnost... Smehlja se brez kesanja, brez strahu: saj ljubi! Ljubi, blazno, z vso dušo, z vsem telesom!

In z mokrimi ustnicami, z očmi, potoplje-nimi v vlažni slasti, se nasmehne Magdalena svoji sliki v velikem ogledalu.

Zdajci pa oledeni smehljal njenih ust in se izpremeni v krčevito rezanje groze. Kakor kip obstoji nesrečnica; ne more se geniti, ne more izdaviati besede iz svojih ust.

Njene oči se širijo od straha in se ne mo-rejo odtrgati od slike, ki jo odseva zrcalo... od slike moža, ki je odprl vrata in obstal na pragu, bled kakor smrt, podobnejši prikazni kakor ži-vemu človeku... To je slika soprogova! To je Feron!...

Njen mož je tu!... Da, to je on in nihče drugi!...

Ona čuti njegov ledeni pogled na svojem trepetočem tilniku! Le s krčevitim naporom volje se ji posreči zbrati nekoliko hladnokrv-nosti. Obrne se v istem trenutku, ko vstopi Fe-ron popolnoma in zaklene vrata za sabo; za-klene jih, besede ni iz njegovih ust...

Ona pa dišne z zamirajočim, jedva slišnim glasom:

»Kako si prišel sem?«

Feron hoče odgovoriti... Toda zmedene besede, ki jih davi iz sebe, so zgolj hropenje...

A zdaj iztegne roko... Pokaži ji ključ, ki mu ga je izročil kralj Franc in ki ga drži še vedno v roki. In Magdalena spozna ta ključ. Strašna mi-sel ji prežene možgane: Feron je prežal na kra-lja!... Feron ga je ubil!...

Mahoma je njena groza pri kraju. Kakor tigra plane k možu in ga zgrabi za roke.

»Ta ključ!« zakriči, »ta ključ!... Kako si ga dobil?«

Feron ugane njeno misel. Blazna ljubosum-nost razvname v njem mahoma besno jezo, ki zaduš njeno bolest. Z ljutim streslajem se iz-vije Magdalena in jo pahne od sebe, da se zgudi nesrečnica pod oknom, trepetaje pred sopro-gom, ki gre nadnjo z dvignjenimi pestmi, rohneč:

»Ne taj, nesrečnica! Tvoja in njegova lopov-ščina je očitna! On sam, tvoj ljubimec, mi je iz-ročil ta ključ! Kralj mi ga je izročil!«

V brezumnem strahu plane Magdalena po-koncu, odpre okno in se skloni ven:

»Franc!... Sir!... Pomagaj!...«

Blazna misel! Saj ni mogoče!... Tako po-del njen Franc ne more biti! Njen kralj mora prihiteti na njen obupni klic!

»Na pomoč, moj Franc, na pomoč!«

In zdaj se kralj odzove. Magdalena sliši njegov porogljiv odlik:

»Strl sem verigo... Z Bogom, ljubica!... Lepa Feronka, ostani zdrava!...«

Glas kralja Franca se oddaljuje, pojoč pri-ljubljeno balado, in se izgubi med pridušenim smehom. Tragičen molk zavladá nad prizorom.

(Dalje.)

največje pevske slavnosti in prve pevske 25-letnice na bratskih tržaskih tleh gotovo udeležiti. Odhod iz Ljubljane ali ob 5.13 ali pa ob 10.02 zjutraj, dohod v Ljubljano ali ob 11.45 zvečer ali pa ob 4.04 zjutraj. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu istotako tudi ogled jame v Bričičih ob pol 11. uri zjutraj.

DNEVNI PREGLED.

»Dan« — konfisciran. Včerajšnja številka »Dneva« je bila konfiscirana zaradi neke notice o ljubljanskem nemškem gledališču in zaradi notice o pošiljanju slovenskih otrok v mestne nemške in »Schulvereinsko« šolo v Šiški. Konfiskacija je nekaj kurioznega! Sedaj niti več ne smemo apelirati na narodni ponos in zavednost Slovencev. Odvzeta so nam vsa sredstva za obrambo naroda. Naj li mari poginemo kot psi? Ne, vsak zaveden Slovenec ve sedaj sam, kaj mu je storiti! »Dan« pa ne bo odnehal in se ustrašil pota do cilja, ki ga mora doseči, temveč bo neoziraje še na desno in levo, neodvisno korakal naprej. Na narodni boj potrebuje odločnosti in radikalnosti, zato bomo na konfiskacijo odgovorili s pritožbo na višjo instanco. Modrost državnega pravdnika sega namreč pri včerajšnji konfiskaciji tako daleč, da nam niti ne navede ne vzroka in ne paragrafa, po katerem je bil »Dan« zaplenjen. V obeh noticah smo zgolj apelirali na narodni ponos Slovencev. Državno pravdnstvo pa najbrže vidi v strogo narodnih noticah — kakor ponavadi — kako hujskanje ali bojkot. Povemo pa: Če bi mi hoteli hujskati ali pozivati slovenske starše, kaj mu je pošiljati svoje otroke v nemške šole, na bojkot mestnih in »Schulvereinskih« šol, bi lahko posegli po interpelacijah slovenskih poslancev, ki so nam na razpolago. In če bi mi hoteli pozivati »slovenske« dame, ki so lansko leto zahajale v nemško gledališče v Ljubljani, na bojkot nemškega gledališča, bi tudi lahko posegli po interpelacijah, do katerih ne seže roka državnega pravdnika. Pa kakor je razvidno iz konfiskacijske prakse, bomo primorani poseči po najradikalnejšem sredstvu, ali pa morajo vsi slovenski črniki — odložiti pero in vstopiti v službo sluga pri državnem pravdnstvu.

Konfiskacija brez paragrafa. C. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani. Policijski oddelek. Ljubljana, dne 7. septembra 1912. Bl. gospodu R. K., odgovornemu uredniku lista »Dan« v Ljubljani. Odredba. C. kr. državno pravdnstvo je ukrenilo zapleniti št. 250. periodične tiskovine »Dan« z dne 7. septembra 1912. Povod te zaplenbe je članek »Nemško gledališče v Ljubljani« in »Lov na šolarje« v celnem svojem obsegu. Začenši z besedami »Nemško gledališče v Ljubljani« in »Lov na šolarje« in končaviši z besedami »po Ljubljani« in »slovensko šolo«. Zaplenjeni članki ustanavljajo po naziranju c. kr. drž. pravdnstva pre... po §... kaz. zak. Ločljivi deli tiskovine (priloga itd.), ki ne obsegajo ničesar kaznjivega, so izločeni iz zasege. Iz drugih nego tu naznanjenih razlogov, ni izključeno kazensko sodno preganjanje. Za c. kr. policijskega svetnika. Podpis nečitljiv. — Ne vemo, da se li državno pravdnstvo nuriče iz nas ali kaj. V odredbi nam niti ne navede razloga, niti §, po katerem smo zaplenjeni. Spodaj nam pa dostavlja, da so vzroki konfiskacije naznanjeni. Torej ni za nas sploh nikakih pravic! Če nam jih drugi ne dajejo, si jih bomo sami znali priboriti, ker hočemo dognati, če ni zaplenba brez navedbe paragrafa dejanje, storjeno proti določbam paragrafov.

Bojkot slovenski gostilni. Včerajšnji »Dan« prinaša v dopisu »Gospodična je zmagala« konstatirano, da je poveljstvo 27. pešpolka prepovedalo vojakom poset gostilne g. Strgulca v Begunjah. Te dni se je vsakdo lahko tudi sam prepričal, da je poveljstvo postavilo celo stražo pred gostilno, da imajo vojaki zaznamovano gostilno, kamor jim je prepovedano zahajati. G. Strgulec je davkoplačevalec v Avstriji! Ne bomo se spuščali, je li bila odredba na mestu ali ne. Slučaj je navajamo kot ilustracijo k včerajšnji zaplenbi »Dneva«.

Od teorije do prakse — ali: uradujemo slovensko! Neki zaveden Slovenec iz Trsta nam piše navdušeno narodno pismo glede doslednosti v slovenskem uradovanju. Bridko se pritožuje čez može, ki se sicer kažejo kot odločno narodni, a so v praksi strahopetni in nedosledni. Posebno malomarnost nam kažejo žalostni slučaji o doslednem slovenskem uradovanju na zunaj. Tako nam piše gospod sledeče: Zadnji odločen nastop »Dneva« o radikalnem nastopu glede slovenskih napisov in imen mi je prav ugajal in imponiral. Mi potrebujemo lista, ki bi se za odločno, preko strankarstva, boril za vse-slovenske narodne stvari. A radikalno in odločno je potreba našo narodno družbo tudi v socialnem oziru izčistiti in postaviti na načelo pravosti. Socialno gnla družba propade, tako tudi narod propade, če ne bodo njega posamezniki in javni funkcionarji socialno krepki in nedosegljivi. Odločno ste se zavzeli glede odredbe v zadevi dvojezičnih napisov po ukazih okrajnih glavarstev. Opomnil bi vas pa na žalostno dejstvo, da niti vsi slovenski napredni narodnjaki, oziroma korporacije, kjer imajo ti odločilno besedo, nimajo toliko narodnega ponosa, da bi javnim oblastvom dopisovale slovensko. V mislih imam trgovsko in obrtno zbornico na Kranjskem. V dopisu iste na neko tržasko javno oblast, me je zelo osupnil nemški jezik, katerega se ta zbornica poslužuje. Podpisana sta na enem dopisu dva odlična napredna narodnjaka. — Dopis je nemški, dasi se v Trstu nemški jezik ne priznava niti kot uradni jezik in je le slovenščina in italijanščina veljavna celo pri mestnem magistratu. Bodimo torej odločni in dosledni in prodirajmo s slovenskim jezikom vsepovsod!

Razpisano je mesto asistenta pri risanju na c. kr. I. državni gimnaziji. Opozarjajo se na to tudi dobri risarji iz učiteljskega.

Slovenska umetniška razstava se odpre dne 28. septembra t. l. Umetniki, ki še niso prijavili svojih umotvorov, naj to čim preje store, najkasneje do 15. t. m. Prijave sprejema

R. Jakopič, Ljubljana, Turjaški trg, 2. Umotvori naj se vpošljejo najkasneje do 18. t. m. na naslov: Umetniški paviljon R. Jakopiča, Ljubljana. Zaeno naj se vpošljejo tudi umotvori namenjeni za umetn. loterijo. Prosi se, da se ti predmeti posebno označijo.

Cvetlični dan na Viču in veslica »pri Rožniku«. Cvetlično slavnost otvorijo ob 8. uri zjutraj kolesarji, ki napravijo na okrašenih biciklih obhod skozi občino. Prodajalke in prodajalci cvetlic se zberejo ob pol 9. uri v gostilni »pri Pirnatu« (Plevna), kjer je središče vse prireditve. Ker je cvetlični dan namenjen v prvi vrsti revnim šolskim otrokom na Viču, naj prodajalke ponudijo cvetke vsakomur in naj običajno slehno hišo; kdor bi cvetke ne kupil, bi samo pokazal, da ima v prsih mesto srca — kamen. Popoldne ob 4. uri veselica v gostoljubni gostilni Rožnikovi, kjer se dobro je in piše, in poje in izborni pleše. V službu slabega vremena odpade samo obhod kolesarjev, prodaja cvetlic in veselica se vršita tudi pri najslabšem vremenu. Nujno prosimo vse Vičane, naj se nedeljskih prireditev udeležujejo v največjem številu. Vsa prireditve naj bo velika manifestacija ljubezni do bližnjega in do slovenskega naroda.

Inženir in njegova ljubica pretepena. Neki oženjen inženir se je podal v četrtak z mlado gospodično na sprehod v Ivovski okolici. Nič hudega ne sledeči par je naenkrat napadlo deset kmečkih fantov. Inženirja in njegovo ljubico so fantje podrli na tla, ju zvezali, pomandrali in ju težko poškodovana privezali na bližnje drevo. Posebno deklico so lopovi mučili na zverski način, tako da je revica že drugi dan umrla. Težko obolenega inženirja so pa prenesli v bližnjo bolnico. Dosedaj še niso našli nikakega sledu za podivjanimi suroveži.

Naborne sepiarije. Iz Krakova poročajo o velikih sepiarijah v svrhu prikrivanja vojaških obveznikov, kateremu podjetju stoji na čelu neka stara ženska po imenu Ana Kleinwach. Tem sepiariji je prišel na sled neki tajni policist, ki je prisluškoval v krčmi razgovorom mladeničev, ki so se zbirali tamkaj, da gredo na nabor. Spiljo se je preoblečen v starega žida podal k očetu nekega novca in mu tožil da ima sina, ki ga hočejo vzeti v vojske in bi ga rad rešil vojaške suknje. Kmetu se je stari žid smilil in je mu povedal naslov žene Kleinwach, češ, da mu bo ona gotovo pomagala. Policist se je takoj podal k njej in ji napovedal aretacijo. Zaprli so tudi dva oproščena vojaška novca.

Glavoviti tenorist v ruski armadi. Neki ruski glasbenik je potoval letošnje poletje po samotnih pokrajinah pod uralskim pogorjem. Neka večera se je s svojo družbo zaustavil pred revno vaško krčmo, kjer je glasno popeval neki ruski kozak. Čist, močan tenor je glasbenika popolnoma presenetil in osvojil. Stopil je v krčmo in se predstavil siromašnemu vojaku. Silil ga je, naj bi se izšolal v petju, češ, da bo lahko s svojim izvaerenim glasom dosegel v svetu svetovno slavo. Kozak je te besede smeje vzel na znanje, zgrabil za kozarčko in v zapel še eno kozarčko, da se je razleglo daleč na okoli. Umetnik je povabil nato vojak v drugo krčmo in mu na samem ponudil veliko svoto denarja, ako bi hotel dezertirati in iti z njim v Moskvo. Zvesti sluga svojega carja in mačuške Rusije je pa te sirenske ponudbe odklonil z besedami: »Če mi tudi dovolijo moj poveljnik, jaz za noben denar ne zapustim svojih tovarišev. Bože, carja hranil! Glasbenik je moral praznih rok iti svojo pot.

Poldrug stotisoč fantov lovi eno damo. Dne 5. julija t. l. se je izgubila iz bogate angleške hiše odlična dama Evelina Painfort. Obitelji je splošno mislila, da se je šla dama kopat in se najbrže strmovalavila s kake obrežne pečine v morske globine. Njen brat pa ni bil tega mnenja, ampak je prišel na misel, da je njegova sestra bržkone izgubila spomin in blodi bogveje po svetu kot izgubljenka. Poslal je nemudoma »društvo poizvedujočih fantov« na tanečen opis izgubljenke in razpis 2000 kronске nagrade tistemu, ki pride na sled njegovi sestri. Posledica te originalne misli je ta, da išče ravnokar 150.000 mladih fantov po Angleškem pogrešano mrs. Painfort s tolažilno zavestjo, da dobi tisti, ki izsledijo damo, tudi 2000 K nagrade.

Ljubljana.

— Napredni in klerikalni časopis pred konfiskacijo. Predvčerajšnjem je prinesel »Slovenec« notico, ki direktno pozivlje na bojkot proti »Ročnemu zapisniku« naprednega učiteljskega in na bojkot proti »Učiteljski tiskarni«. Notica se glasi: V zavednost! Noben naš član in somišljenik bi ne smel imeti ročnega zapiska, ki ga tiska »Učiteljska tiskarna«, pač pa žepni zapisnik, ki ga letos zopet v drugo izda »Slovenska zveza« in se tiska v »Katoški tiskarni«. Krajni šolski svet, kateheti in drugi naši ljudje, bodite torej toliko samozavestni in ne pustite se tercirizirati od liberalnih šolskih voditeljev. Letošnji žepni zapisnik bode zelo praktičen in v njem bode tudi imenik članov »S. Z.« — Voditelj. Dasi je jasno kot beli dan in očiten javen bojkot v tej notici, vendar ni bila konfiscirana. Torej smo potemtakem samo mi brezpravniki.

Če obrnemo, bi se citirana in nekonfiscirana notica »Slovenca« glasila tako-le: »Zavednost! Noben naš član in somišljenik bi ne smel imeti ročnega zapiska, ki ga tiska »Katoška tiskarna«, pač pa žepni zapisnik, ki ga letos zopet v drugo izda »Zveza« in se tiska v »Učiteljski tiskarni«. Krajni šolski svet, učitelji in drugi naši ljudje, bodite tedaj toliko samozavestni, in ne pustite se tercirizirati od klerikalnih šolskih voditeljev. Letošnji žepni zapisnik bode zelo praktičen in v njem bode tudi imenik vsega slov. učiteljskega. — Voditelj.

Deževje. Že dolga leta ne pomnijo prebivalci Evrope take deževja, kakor je letos. Dobič smo zadnja leta imeli toliko poročati o vročini, je letos celo poletje prešlo brez prave vročine, zato pa je bilo tem več mrokote. Že pred mesecem so nastale velike povodnji na

Češkem in Tirolskem. Na to so sledile povodnji na Nemškem in Angleškem. Sedaj pa poročajo listi o povodnji v Bukovini in na Ogrskem. V maroški dolini je pokrajina v dolgosti 70 km pod vodo. Tudi pri nas je bil cel teden deževen — vede so narastle in po mnogih krajih stoji voda. Zemlja je razmočena in bati se je, da bo preveč moče škodovalo na polju in v vinogradih.

O povodnji na barju sicer še ne more biti govora, vendar se pa vsled zadnjega deževja godi v gornjih delih barja že precejšnja škoda, ker so zatvornice v Gruberjevem kanalu le na pol odprte. Svetujemo merodajnim krogom, da pustijo omenjene zatvornice ob vsakem večjem dežju takoj in popolnoma odpreti, da se preplave barja že v kali odpravijo. Po toči ne pomaga zvenjenje!

Poročilo se je včeraj Anton Jug, licejski učitelj, z Mici Rohrmannovo, hčerko g. ravnatelja kmetijske šole na Grmu, Iskreno čestitam!

Iz gledališke pisarne. Z ozirom na bližajočo se letošnjo sezono vabimo in prosimo cenjene svoje dosedanje in nove abonente sedežev in lož, da se čimprej priklase in izrazijo svoje želje. Priglasje sprejema in pojasnila daje dnevna blagajničarka g. Amalija Češarkova, trafikantka v Šelenbergovi ulici, oziroma neposredno blagajništvo Slovenskega gledališča v Ljubljani.

Otvoritev gledališke sezone 1912/1913. Prvega oktobra t. l. se Slovensko gledališče v Ljubljani zopet odpre svojim posetnikom. Marsikatero težkočo, ki se je zdela nezmagljiva, je bilo premagati, preden se je moglo z vso gotovostjo govoriti o nadaljevanju prireditev v ljubljanskem Slovenskem gledališču. Zdej je stvar gotova: Caedersonova klasična drama »Sodnik zalamejski« otvori vrsto dramskih prireditev prihodnje sezone, Mascagnijeva »Cavalleria rusticana«, dr. Jos. Ipavčeva pantomima »Možiček« in Blodkova enodejanska opera »V vodnjaku« uvedejo v letošnje muzikalne prireditve. Kakor v prejšnjih sezonah, se bo tudi letos gojila drama, opera, opereta in spevoigra v nezmanjšani meri; kakor lani se bo tudi letos igralo po petkrat na teden (ob torkih, četrtkih, sobotah in nedeljah; ob nedeljah po dve predstavi). Gledališko umetniško vodstvo, v katerem so gg. koncertni ravnatelj M. Hubad (opera, opereta in spevoigra), pesnik in pisatelj Oton Župančič (drama) in prof. Fr. Kobal (intendant), si hoče ob resnem poimovanju gledališke umetnosti vsikdar prizadevati, da bo nudilo v istini dobre in vsestranski neoporečne uprizoritve in v skladu z nalogami, ki jih ima izvrševati gledališče, prav tako skrbelo za pravi umetniški užitek kakor za mnogovrstno razvedrilo in zabavo. Ker se je intendant nazval neugodnim razmeram posrečilo sestaviti resnično dober ensemble, bo svoj program tudi zares mogla izvesti. Naj se ji ne šteje v neskrupulnost, če povdarja, da ne obeta več nego bo mogla držati, in če izraža prepričanje, da sezone 1912/1913 ne bo štet med slabše. Podrobnosti glede repertoarja in engaziranega osebja bo objavila v kratkem. Za zdej prosimo občinstvo neskaljenega zaupanja. S tem, da v čim največjem številu stalno poseča njene prireditve, ji bo v najizdatnejši meri pomagalo uresničiti njen program in Slovenskemu gledališču v Ljubljani zagotovilo še nadaljnji obstanek.

Kako sodi naše »verno ljudstvo« o duhovnikih. V nekem ljubljanskem uradu je priprist kmet iz najzagrizenejše klerikalne občine na Kranjskem med drugim izrekel sledeče besede: Naši vaščani so neumni, ker imajo farja za Boga. »Se hudič ni«, Vam pravim. Hudič vzame dušo, far hoče pa dušo in denar. Tako sodbo ima o svojih dušnih pastirjih naše dobro vdano »verno ljudstvo«!

Ljubljanske politične organizacije, pozor! Odbor političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj vabi p. n. članstvo ljubljanskih bratskih društev, da se mnogoštevilno udeležijo njegove veselice, ki se vrši danes popoldne ob 4. uri v restavraciji pri »Perlesu« v Prešernovi ulici. Odbor upa, da se bodo vse organizacije kar najštevilneje odzvale njegovemu vabilu, ker si je v svesti, da je tudi sam ob enakih prilikah zastavil vse sile, da je bil dvorski okraj častno zastopan na vseh bratskih prireditvah. Vstopnina 30 vinarjev.

Na Ledini pri Sokolu I. se prične spored v nedeljo popoldne ob 10. uri, popoldne pa ob 3. Gospode delodajalce uljudno prosimo, da dajo bratom telovadcem in sokolskemu naraščaju prosto za dopoldanske skušnje. Za popoldnanski spored se zbere Sokol I. in St. Vid točno ob 2. uri na Ledini, druga br. društva so prošena da pravčasno odhajajo, da odpade vsako čakanje drug na drugega. Za sprevod, ki ga vodi močan župni trobentaški zbor, je treba mnogo bratov v kroju, za to prosimo: na noge, staro in mlado v sokolski kroj, pokažimo tudi na zunaj, da smo Sokoli. To smatramo za posebno v časih terorizma in piškavih značajev. — Sokol v Šent Vidu je preložil svojo prireditev na 15. t. m. in se udeležijo sprevoda in javne telovadbe Sokola I. S tem pa tudi odpade razlog Sokola II. za neudeležbo, pričakujemo torej v smislu sklepa vadiateljskega zbora »Sokola« II. vselega svidenja ob pol 3. uri na Sv. Jakoba trgu. — Ker po včerajšnjem grmenju upamo na najlepše vreme v nedeljo, ni treba bližjih navodil za slabo vreme. Spored se vrši v celoti če le ne lije ne. — Sokol I. se bo potrudil, da vsakega gستا uzadovolji. Uspehi sokolskega dela bodo mešani z veseljem in poskočnostjo mlade družbe. Pri veselici sodeluje 50 brhkih deklet. Točilo se bo izborno vino iz kleti br. Štepića, jestvinam bodo cene nizke. Kdor želi sedeti pri javni telovadbi, naj blagovoli priti točno ob 3. uri ali pa naj izvoli numerirati sedež. Na veselo svidenje!

Šentviški »Sokol« naznanja. Ker je »Sokol I.« preložil radi slabega vremena svojo javno telovadbo na danes, se vrši javna telovadba šentviškega »Sokola« v nedeljo 15. t. m. na kar ponovno opozarjamo bratska društva in sl. občinstvo! Na zdar!

Loterijske številke: Trst: 61, 34, 43, 50, 33.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

(K razpravi pred okrajnim sodiščem v Litiji.)

V narišnici.

G. Medvedova je večkrat izrazila željo, da bi se rada dala slikati s svojimi prijatelji in prijateljicami. Omenjala je tuptam svojim znankam in jih nagovarjala, da naj se z njo peljejo v Ljubljano k fotografu, stroške da bo poravnala že ona. Ta slučaj je porabil Koprivec in njegove pomagalki! Pod pretvezo, da se gredo fotografirati so spravile g. Medvedovo v Ljubljano.

Medvedovi se je čudno zdelo, ko je prišla na kolodvor v Zagorju, da ni tu drugih znank in znancev, kakor samo Malka in gospa M. — saj sta ji ti dve vendar pravili, da bodo šli vsi oni, ki so bili z njo v prijateljstvu. Pa Malka in ga. M. sta jo znali kmalo potolažiti; rekli sta, da so se nekateri že odpeljali s prejšnjim vlakom, drugi da gotovo še pridejo itd. Kar prižvižga vlak, karte so bile že kupljene in ženske so vstopile v voz, dasi ni bilo nikogar ki bi se peljal v Ljubljano k fotografu.

»Četudi ni nobenega Zagorjana — saj imate dovolj znancev in prijateljev v Ljubljani — se bomo pa dale slikati s tistimi.«

Dospelo v Ljubljano, pa tudi tu se jim ni mudilo k fotografu. Šle so v gostilno, govorile in on in skušale zamotiti g. Medvedovo. Kadar je pa ta obrnila govor na slikanje, vselej sta imeli kak izgovor. Najprovo se še ni mudilo, bilo je še dovolj časa, potem je izginila Malka, ker je rekla, da gre obvestiti tega in onega. Ko je prišla Malka nazaj, je povedala, da se bodo zbrali vsi kar pri fotografu. Kmalu zgine tudi g. M. češ, da mora iti še po onega in tako je mineval čas, da se je skoraj že mračilo. Čez dolgo časa se vrne g. M. z nekim listom v roki in pomigne Malki.

»No, sedaj se pa peljemo k fotografu!«

»Saj bo že prepozno.«

»O, v Ljubljani imajo narejeno vse na elektriko, ori električni luči se še bolje fotografira, kakor pri solnični svetlobi.«

Pred gostilno je stal fiaker g. Medvedova in g. M. sedeta vanj.

»Malka, ali ti ne greš?«

»Jaz grem kar peš, vi dve se pa le peljite, ker bolj težko hodite!«

Zaprta je vrata — in dala fijakerju znamenje, da naj požene; fijaker je oddrdral.

G. M. je bila ta dan izvredno zgovorna, imela je grozovito veliko povedati g. Medvedovi.

Vsemogoče stvari ji je pravila od tega in onega, povedala ji je nove in stare novice, ponavljala stvari, ki jih je g. Medvedova sicer že slišala pa jih je vendar rada še poslušala. Sploh je bila g. M. nocoj tako zabavna, da je gspej Medvedovi hitro mineval čas in da dolgo ni zapazila, da se peljeta po — temi.

»Kje pa smo sedaj — pravzaprav, ta cesta ni nič razsvetljena, to je pa čudno!«

»To ni nič čudnega; v Ljubljani imajo po nekaterih cestah slabo razsvetljavo. Kolikokrat sem brala v »Narodu« pritožbe čez to. Saj je »Narod« dostikrat pisal, da vlada po ljubljanskih ulicah mnogokrat egiptovska tema!«

G. M. je imela zopet novo tvarino, o kateri se je dalo govoriti in klepetala je, da jo gospa Medvedova sploh ni mogla prekriti. »Meni se pa vendar zdi, da fijaker ne pelje prav!«

»Oh, prosim jih — ljubljanski fijaker, pa da bi ta prav ne vozil! Ljubljanski fijakerji vozijo vedno prav. Kar brez skrbi naj bojo.«

G. Medvedova se ozira okrog, rada bi spoznala, kje da je. Saj ji je bila Ljubljana in deloma tudi nje okolica precej znana, pa tu še nikdar ni hodila, a kraj ji je bil popolnoma neznan.

Predno pride še do sklepa, kaj ji je storiti se ustavi fijaker.

»Sedaj smo pa že tukaj!«

»A, tukaj je fotograf?«

»Da, tukaj!«

Vrata se odpro. g. M. zašepce nekaj vrtarju in ta jih vodi do lepe vile, ki je stala tam na strani. Gosti svetlobni trakovi so se vsipali skozi vsaka okna in kakor z reflektorja razsvetljevali posamezne partije lepega vrta, ki je obdajal vilo. G. Medvedovo je to nekoliko pomirilo, verjela je, da je pri kakem fotografu. Vstopijo v lepo razsvetljeno sobo, nasproti jima pride precej visok in dobrorejen gospod. G. M. mu pomoli najprovo tisti list, ki ga je prej prinesla ok nekoč v gostilno.

Gospod prebere pisanje. Kratek molk nastane. Ko je prebral pozvigne glavo in hoče nekaj reči.

Na ta trenotek pa je pazila g. M. Še predno je gospod usta odprl, mu seže ona v besedo:

»Gospod dok... a pardon — gospod fotograf — pri tej besedi je oči široko odprla in obrvi povzdignila — prišlo smo se fotografirati...«

»Tako, tako? me prav veseli... hm«

»Ali bi ne bili tako prijazni, da bi nas peljali v svoj atelje?«

»Da, da, — takoj, takoj! Prosim kar z menoj se potrudite!«

Sli so iz vile čez mostič dalje po drevo-redu proti nekemu poslopju. Ves ta kraj je jako ugodno uplival na g. Medvedovo, bilo ji je sicer vse neznan, a kolikor se je dalo ločiti v polsvitu — je čutila, da je vse okoli nje skrbno negovano; — še sanjalo se ji ni, kje da se nahaja.

Tudi sedaj ko so vstopili v hišo, kamor jih je vedel fotograf, ni zapazila nič sumljivega. Veža je bila snažna do skrajnosti, električno razsvetljena, hodniki tudi taki, vse je napravilo najboljši utisk nanjo. Ko je hodila za »fotografom« in g. M. ter se ozirala okoli sebe, niti zapazila ni, da nasproti

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp., Ljubljana

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. — Telefon šte. 296.

Stopnjice, bal-
koni, speme-
niki, stavbni
okrasni itd.

usmiljenka, kateri je »fotograf« imenoval šte-
vilke sobe, ki jih je bilo mnogo ob mostovžu,
kakor v kakem hotelu. »Fotograf« prosi gospe,
da naj vstopita G. M. vstopi prva, za njo g.
Medvedova, nazadnje »fotograf«. Bila je na-
vadna soba s posteljo mizo in stolom. G. M.
pozove g. Medvedovo, da naj odloži in naj
sede. Nič hudega sluteč, stori g. Medvedova.
»Jaz pa grem pogledat, če so Malka in
drugi že tu« — in izginila je iz sobe.
»Fotograf« jo nekaj časa ogleduje in na-
vadne reči izprašuje potem pa reče:
»Grem, da napravim aparat« ter tudi on
zapusti sobo. Ko je zaprl vrata — je v klju-
čavnicu nekaj počilo, kaor, da bi se bil ključ
zavrtil.

(Dalje.)

Najnovejša telefonska in brzjavna poročila.

KDAJ SE SESTANEJO DELEGACIJE?

Dunaj, 7. septembra. Dne 16. t. m. konfe-
ra ministrski svet in 27. t. m. se sestanejo
avstrijsko-ogrsko delegacije.

KONFERENCE Z NAČELNIKI KLUBOV.

Dunaj, 7. septembra. Vlada dela priprave,
da prične čimprej dogovore s posameznimi
strankami o programu in delu jesenskega zase-
danja avstrijske poslanske zbornice. Ker je pri-
spelo semkaj že mnogo poslancev, bi se moglo
pričeti s temi konferencami že prihodnji teden.

KOMPROMIS MED MLADOČEHI IN STA- ROČEHI.

Brno, 7. septembra. Med Mladočehi in
Staročehi na Moravskem je pišlo do kompro-
misa. Staročehi bodo kandidirali pri bodočih
volitvah na temelju mladočeskega programa.

POLJAKI IN ČEHI.

Poljska Ostrava, 7. septembra. Včeraj je
bil tukaj shod poljskih in čeških zaupnikov iz
okrožja Oderberg in Ostrova. Na shodu so
razpravljali o spornem šolskem vprašanju med
Čehi in Poljaki. Poljaki zahtevajo, da manjšino
njihovih šol na čeških tleh prevzame češka
večina, a nasprotno prevzame na poljskih tleh
manjšino čeških šol poljska večina.

SENZACIONALNA ODKRITJA FRANCO- SKEGA ČASOPISJA.

Pariz, 7. septembra. Vse tukajšnje časo-
pise napada ostro bulgarskega carja Ferdi-
nanda. »Crie de Paris« piše, da je car Ferdi-
nand napravil nezastisljivo indiskretnost. On
je namreč zvedel od nekega visokega uradnika
francoskega zunanega ministerstva, da vlade
tripelentente pripravljajo predlog o sklicanju
konference zaradi razmer na Balkanu. Car
Ferdinand je to takoj sporočil grofu Berch-
toldu in je on vsled tega, da prehitel vlade tri-
pelentente izdelal svoj predlog, kateremu so
pravzaprav avtorji zunaj kabineti držav
tripelentente.

Listnica uredništva: Konstatiramo, da se
opazka v listnici uredništva z dne 4. septem-
bra pod šifro M. Š. v R. ne nanaša na Radov-
ljico. — G. Stepin in tovariš: Vam ustrezemo
radi. Hvala! Več v pismu. Iz G. se priporo-
čamo za več notic. Popravek pride jutri.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Blagajničarka za modno trgovino, ne iz-
pod 25 let stara, ki je že tako službo opravljala,
se išče. Nastop takoj. Ponudbe na pošni pre-
dal 38, Ljubljana. 567—3

Radi drugega podjetja se proda krojaška
obri v kateri delajo 3 do 4 delavci, eventualno
se sprejme tudi kompanjon. Natančneje v »Prvi
anončni pisarni.« 591—10

Sobo s hrano išče višji realce za takojšnjo
vporabo. Cenjene ponudbe z navedbo cene pod
»Realec« na »Prvo anončno pisarno.« 602—2

Vzgojiteljica, ki bi opravljala tudi lahka
domaća dela se išče k šletni deklici, eventualno
se sprejme tudi učiteljica, najraje z vadicne na
dom, ali tudi na hrano in stanovanje. Naslov
v »Prvi anončni pisarni.« 604—2

Dva gospoda se sprejme na hrano in sta-
novanje. Križevniška ulica št. 9. II. nad. levo. 603—2

Več dobrih stanovanj za dijake ima na
razpolago »Prva anončna pisarna«.

Dobro ohranjen otroški voziček se proda.
Rimska cesta št. 7, II. nadst. vrata 15. 608—1

Proda se že dobro vpeljavno zastopstvo
za pokončavanje sten, grilov, ščurkov itd.
Naslov v »Prvi anončni pisarni.« 614

Dva krojaška pomočnika

za fino veliko delo, se takoj sprejmeta. Ponudbe
pod »št. 8« na »Prvo anončno pisarno«.

Najfinjši

ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
nizki tovarniški ceni veležanjarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne »UNION«.

Internat »Mladike«

v Ljubljani, Šubičeva ulica šte. 9,
sprejme za šolsko leto 1915/13

— še nekoliko gojenk. —

Oglasila je pošiljati na predstojništvo internata
(dgč. Wessnerjevi), kjer se dobivajo tudi pro-
spekti in dajo event. pojasnila.

30 pomladanskih piščancev

čiste vrste »Brahma« odlikovani na razstavi, ima
na prodaj 607

M. Kanc, Ljubljana, Linhartova ulica 3.

Učenke

se sprejemajo za žensko krojaštvo. — Kje pove
»Prva anončna pisarna«.

Samo K 6^u — ura, verižica in prstan

Najnovejša ameriške »Fantazij«
ura s finim Anker-kolesjem, 15
rubis, izborna narejena, gre na-
tančno z ameriško elektro-
goldin verižico z obeskom in
prstan s krasnim kamnom. — Da
gre ura dobro se jamči 3 leta. —
Po povzetju skupaj samo 6 kron.

Urarna »FAMOS«

Dunaj 209 XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5.
Zamenjava dovoljena. Iščejo se zastopniki. 601

Teodor Kunc
Prešernova ulica 5
I. nadstropje.
Damski modni salon
za angleška
in francoska
dela se priporoča.

Christofor učni zavod

Sodna ulica 2

vpisuje ves september
vsak dan od 12. do 3. popoldne.

Tedenskih učnih ur 48, šolnina nizka. Revnim
gojenkam se šolnina zniža, dve se sprejmete
brezplačno in je tozadevno prošnjo vložiti do
15. septembra 1912.

Pozor!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da
sem otvoril na

Sv. Petra cesti št. 9.

svojo prodajalno in delavnico za
razna obuvala.

Skrb mi bo, da bodem vsakemu dobro po-
stregel in ceno računil.

Za obilen obisk se priporoča

Fran Novak, čevljar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 9.

Sprejema se tudi popravila.

Pozor!

Specialna trgovina finih ročnih del TONI JAGER

v Ljubljani, Židovska ulica 5.
Predtiskarija. — Tamburiranje. — Mon-
tiranje. — Plisiranje.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da
sem prevzel

brivnico na Rimski cesti št. 19 v hiši g. Marčana.

Skrbel bodem vedno za snažnost in dobro
postrežbo.

Za obilen poset se priporoča

Fran Loborec, brivec.

≡ Jesenske novosti ≡

Vsakovrstna obuvala avstrijskih in ame-
rikanskih tovarn priporoča trgovcem
Zlatorog na Mestnem trgu 13.

609



Ana Gorec Ljubljana

Trgovina samo Marije Terezije cesta 14
s kolesi in (Pri Novem svetu).
posameznimi Najboljše pnevmatike
deli. Izposojevanje koles.



— 783 —

bilo v Parizu občežnato in njegovi čini ravno-
tako. Nemalo k temu glasu je pripomogel vrli
krmar pri »Obešeni svinji«. Obsojenec se je
spustil v boj z ljudmi kraljeve justice; biriči so
bili še v vseh časih ljudstvu vse preje nego
priljubljeni. Marsikomu se je stisnila pest, drugi
je prijel ročaj bodala in jel instinktivno riti na-
prej. Boreča se sta bila v hipu obdana od vo-
jakov stražarjev, ki so jima polagoma, a sigur-
no prihajali do živga.

— Hardi, Passavant je Hardi!
Obupen krik s smrtjo se vojskujočega je
zagrmel po trgu. Vsa množica se je premaknila
proti morišču. Začutili so, da sta borilca oma-
gala...

Zdaj pa se je izločilo iz prednjih vrst ne-
brojno malih, razcapanih, bednih postav. Noro
so tolkli okolo sebe in si delali pot. Urno ka-
kor vrage so splezali od vseh strani na črno
opeti oder in se s strašnim krikom vrgli na bi-
riče. Zarezali so se vanje kakor klin, bili, su-
vali, grizli, pobijali...

— Rokovnjači! Rokovnjači! je zaorila
množica!

— Bij, sekaj! so tulili rokovnjači in vzeli
plemice in kapitana v svojo sredo. Polifer, ki
jih je vodil, se jima je pridružil. Enoglasno je
zdaj zarulila strašna trojica:

— Naprej! Naprej!

Cela rokovnjaška tolpa se je strnila okolo
trojice. Bil je strašen prizor. Človek bi dejal,
tolpa steklih mrjascev gnana od hudournika,
uničujoča, razdirajoča vse, kar se ji vstavi na
pot.

Passavant se je postavil na čelo, strašen,
viharajočih las, v desni meč, v levi sekuro. Za

— 785 —

Gringonneur se je tresel v smrtnem strahu;
burgundski prepad ga je bil presenetil in ni mo-
gel več pobegniti. Zbežan se je bil zatekel tu
sem in našel kralja iztegnjenega na tleh, navi-
dez mrtvega. Vstop Bragaillea in tovarišev v
popolni bojni opravi in z naperjenimi bodali je
vzel vse življenje iz njegovega telesa. Grinn-
goneur, ki je bil posvečen v vse načine kralje-
vih živčnih napadov, ga je s pomočjo priprav-
ljenih medicinskih napravil k zavesti. In prva be-
seda norčeva je bila:

— Karte!

Začela sta igrati. Kartopisec je čul hrup
iz Odettinega stanovanja, vedel je, da more
vsak hip zadeti tudi njega smrtni sunek. Z na-
ježenimi lasmi in mrtvaško bled je metel kar-
te. Kralj pa ni čul ničesar. Z največjo pazlji-
vostjo je igral in ničesar na svetu ni obstajalo
zanj v tem trenutku. Tako ju je našel Bran-
caillon. Kartopisec se ga je smrtno prestrašil.
Karte so mu padle iz rok. Zalostno je zacvilil
in se jel tresti, kakor šiba na vodi. Zdaj se je
okrenil tudi kralj. Z rmenom, suho roko je ne-
voljno potegnil prek čela in jezno zaklical:

— Kdo se upa motiti kralja pri igri!

Brancaillon je omahnil na kolena:

— Veličanstvo! Žeje poginjam!...

Norec se je rezgetajoč zarežal.

— Ti si, Brancaillon! Nekje sem te že
videl danes tacega! Hm, kaj vidim! Rdeče li-
se... kri duham...

Hipoma se je zavedel. Planil je na noge,
zagrebel svoje koščene roke v Brancaillonova
ramena in ga jel krčevito tresti;

Hiša Saint-Pol.

179

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neom.

obrestuje hranilne vloge po **4¹/₂%** zavezo v Ljubljani brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: 20 milijonov. Popolnoma varno naložen denar. Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Konfekcijska trgovina MAČEK & KOMP., LJUBBLJANA

založniki c. kr. priv. južne železnice

Franca Jožefa cesta št. 3

priporoča veliko izbiro jesenskih novosti za gospode in dečke.

Strogo realna postrežba.

Najnižje cene.

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejše obleke, površnike in raglane za gospode. Najmodernejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor paletaje, raglane, kostume, jopice, krila in bluže po priznani najnižjih cenah priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —

Prešernova ulica št. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih

goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.



Tvrška Bilina & Kasch nasl.

M. Schubert

Ljubljana, Zidovska ul. 5

Priporoča svojo veliko zalogo glaze in raznovrstnih drugih rokavic, modno blago, parfumerijo, galanterijo, ročna dela, izdelovanje vseh vrst prevlečenih gumbov, kakor tudi vse kirurške potrebščine kilne pasove, ravnodržalec itd. po najnižjih cenah. Snaženje vseh vrst rokavic. Moderna predtiskarija. Postrežba točna in solidna. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Moderna damska konfekcija

kakor plašci, kostumi, hišne halje, vrhnja krila v krasni izbiri po zelo solidnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

== Moderne krasne bluže ==

iz svile, gaza, cipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v naj-
večji izbiri po zelo ugodnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

— 786 —

Govori! je zakričal, kaj se je pripetilo!

Milost, Veličanstvo! je zastokal Brancailon... Ob štirih... v kraljevi kapeli... veliki svet... vojvoda, kraljica...

Na grevskem trgu je vzprejela množica s trašnim krikom obsojenca. Vojaki so suvaje na vse strani siloma delali pot k morišču. Bili so s palicami po ljudeh in kričali:

Protor! Prostor kraljevi justici!

Glejte morilca, ubijalca, je tulilo ljudstvo in s prstom kazalo na zvezanega plemiča, ki je ponosno stopal v ozkem prelazu skozi množico, razburjeno in nestrpno od dolgega čakanja.

Prišedši na trg, je Passavant takoj zagledal črni oder. Gomazeča smrt ga je obšla. Za hip je zaprl oči. Življenje je zahtevalo svoje pravice. Ni se bal smrti. Pa hipna predstava vsega dolgega mučenja, ki je preletela njegove možgane ob prvem pogledu na morišče, mu je stisnila srce in roke so se same od sebe strašno nategnile v vezeli...

Dospeli so tik k morišču. Passavant je naglo stekel po stopnicah, ki so vodile nanj. Zda je zapazil krvnika, ki mu je kazal hrbet in poskušal ostrino sekire. Videl je njegove pomočnike, ki so stali pripravljeni, da padejo po njem. Nato se je ozrl pa trgu. Nešteto temnih glav se je izteglo proti njemu... Menihi so jeli glasneje peti mrtvaško pesem... Množica je utihnila; bobnarji so prenehali ropotati. Kraljevi klicar je stopil na rob odra in s počasnim dostojanstvenim glasom čital smrtno obsod-

— 787 —

bo. Passavant se je šele zdaj natančno zavedel, kake smrti mu je umreti... Klicar je končal s čitanjem. Bobni so zopet jeli zamolklo doneti. Po trgu je zašumela množica. Krvnikovi hlapci so pristopili in mu razvezali roke.

Desno roko! je naznanil s kričečim glasom klicar in vsa množica se je zganila:

Desno roko!

Passavant je zaprl oči. Bolestno ga je prešinilo po celem telesu in že je hotel sam od sebe iztegniti in položiti roko na tla. Pa v tistem hipu se je ga polastila vsa prirojena upornost, močno je potegnil zrak v nosnice, da ga je zapeklo globoko do pljuč in pogledal. Hotel se je braniti, umreti z mečem v roki! Zda je zapazil, da so se oči vseh okoli stoječih uprle k podnožju morišča, kjer se je besno nekdo ruval s stražarji. Pogledal je natančneje in spoznal — Tannegny-ja. Že se je prebil skozi vojake in hitel po stopnicah na morišče. Plemič je veselja zarulil. Porabil je trenutno nepozornost na morišču zaposlenih, planil naravnost h krvniku in mu iztrgal s silnim sunkom sekiro iz rok. V loku je zamahnil s topim delom okolo sebe in se vrgel prijatelju nasproti. Naslonila sta se s hrbiti kupaj in postala za hip trdna, strašna trdnjava.

Množica je začudeno zazijala ob tem prizoru. Mnogo, mnogo jih je bilo na trgu, ki so na glas obtoževali vojvodo Burgundskega umora kraljevega brata in so prišli sem iz radovednosti brez zanimanja za obsojenca — orožje, ki se ga je poslužil vojvoda za uboj. Drugi zopet, zlasti ženske, so naravnost simpatizirali z nesrečnim plemičem. Ime Passavant je

Ivan Ravnihar

urar in trgovec z zlatino in srebrnino

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44

Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljen uro jamčim 1 leto

Lastna delavnica za popravila in vsakršna v mojo stroko spadajoča nova dela.



Štampilje
vseh vrst za urade, družtva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 29.
Ceniki franko.

!! POZOR !!

Slavnemu občinstvu tu in na deželi, se priporoča za izdelovanje moških in ženskih oblek po najnižji ceni.

Z veselo poštovanjem

Josip Ahčin, krojač

Ljubljana, Francevo nabrežje št. 30